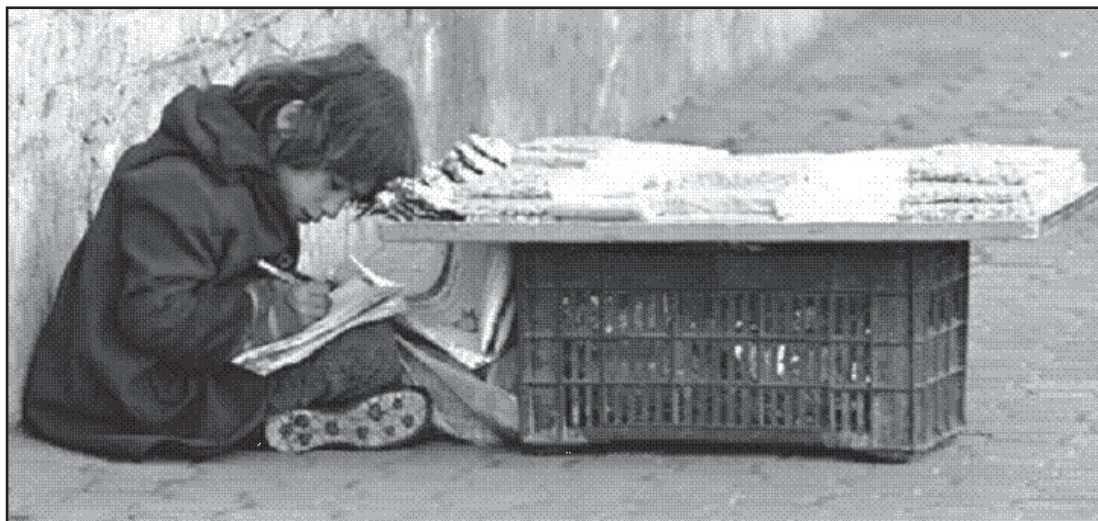

ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΠΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ * ΤΕΥΧΟΣ 10 * ΠΑΣΧΑ 2008

ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Η ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΠΑΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΜΑΣ

Ἡ ἑπτάχρονη μικρή πού πούλαει τὰ γλυκὰ της στὸν δρόμο τῆς Δαμασκοῦ καὶ ταυτόχρονα γράφει τὰ μαθήματά της δὲν ἄφηγε μὲ τίποτε τὸν Wasim Kheir Beik νὰ τὴν φωτογραφήσει. Τελικά ὁ φωτογράφος τοῦ πρακτορείου SANA πῆρε αὐτὸ πού ἤθελε μὲ φακὸ ἀπὸ 30 μέτρα ἀπόσταση (μαζί καὶ τὸ πρῶτο βραβεῖο γιὰ τὸ 2007 ἀπὸ τὴν Ἑνωσὴ Ἀραβικῶν Πρακτορείων Εἰδήσεων).

Μᾶς χάρισε ἔτσι αὐτὴ τὴ θαυμάσια εἰκόνα, στὴν ὁποία τόσο ὁμορφα ἀπεικονίζεται ἡ προσπάθεια ἑνὸς μικροῦ βλασταριοῦ νὰ ἀνθέξει, νὰ δέσει καὶ νὰ ἀνθίσει μέσα σ' ἕναν κόσμο πιεστικό καὶ σκληρό. Τέτοιες εἰκόνες ἄς εἶναι λυτρωτικές γιὰ ὅλους μας κάθε φορὰ πού ἐξωτερικὲς ἀνάγκες καὶ πιέσεις δοκιμάζουν τὴν ποιότητα τῆς ὁμορφιάς μέσα μας. Ὁ θάνατος, καὶ κάθε θάνατος, νικιέται ἀπὸ τὴν αἰώνια παιδικότητα πού μᾶς δίδαξε ὁ Κύριός μας, τὴν ζωὴ μακριὰ ἀπὸ τὸ «γήραςμα» τῆς ἀμαρτίας.

Χριστὸς Ἀνέστη, ἀδελφοί μας. Ἐκ μέρους ὅλων τῶν συνεργατῶν μας, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, εὐχόμεθα ἢ χάρις τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀναστημένου Κυρίου μας, τοῦ μεγαλύτερου ἀδελφοῦ μας, νὰ εἶναι μὲ ὅλους μας.

Ἀρχιμ. Ἄνθιμος Ἡλιόπουλος

ΝΑΤΑΛΙΑ

τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Σουρόζ

Εὐ κάποιο ἐπαρχιακὸ χωριουδάκι, πού μόλις εἶχε ἀλλάξει χέρια μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων, τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀ' παγκόσμιου πολέμου καὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου στὴ Ῥωσία, τότε πού ἡ χώρα αὐτὴ εἶχε ἐμπλακεῖ σὲ πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν συνόρων της, μιὰ νέα γυναῖκα εἴκοσι ἐπτὰ περίπου ἐτῶν εἶχε παγιδευτεῖ μὲ τὰ δύο της παιδιὰ. Ὁ ἄντρας της ἦταν μὲ τὸ στρατό πού εἶχε ἀποχωρήσει. Ἐκεῖνη δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ξεφύγει ἐγκαίρως καὶ ἔμεινε κρυμμένη προσπαθώντας νὰ σώσει τὶς ζωὲς τῶν παιδιῶν της καὶ τὴ δική της.

Πέρασε μιὰ μέρα καὶ μιὰ νύχτα μεγάλου τρόμου ὥσπου τὸ ἀπόγευμα τῆς ἐπομένης ἡ πόρτα τοῦ κρυφώνα της ἀνοίξε καὶ μιὰ συγχωριανή, στὴν ἡλικία της, μπῆκε μέσα. Ἦταν ἀπλή, χωρὶς κάτι τὸ ξεχωριστὸ στὸ παρουσιαστικὸ της. Τῆς εἶπε: «Αὐτὸ εἶναι τ' ὄνομά σου;» Ἡ μητέρα ἀπάντησε, κατατρομαγμένη: «Ναί». «Σὲ ἀνακαλύψανε, καὶ θὰ ῥθουν ἀπόψε νὰ σὲ σκοτώσουν. Πρέπει νὰ φύγεις». Ἡ μητέρα κοιτάζε τὰ παιδιὰ της καὶ εἶπε: «Καὶ πού νὰ πάω, πῶς μπορῶ νὰ φύγω μ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ παιδιὰ; Δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ περπατήσουν οὔτε πολὺ μακριὰ οὔτε γρήγορα γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ γλιτώσουμε». Καὶ τότε ἡ συγχωριανὴ ἔγινε ξαφνικὰ ὀ πλησίον μ' ὅλη τὴν εὐαγγελικὴ σημασία τῆς λέξης. Πλησίασε τὴ μητέρα καὶ χαμογελώντας τῆς εἶπε: «Δὲ θὰ σ' ἀκολουθήσουν, γιατί θὰ μείνω ἐγὼ στὴ θέση σου». Ἡ μητέρα θὰ πρέπει νὰ εἶπε: «Μὰ θὰ σκοτώσουν ἐσένα», καὶ ἡ ἄλλη ν' ἀπάντησε: «Ναί, μὰ ἐγὼ δὲν ἔχω παιδιὰ. Ἐσὺ πρέπει νὰ γλιτώσεις». Καὶ ἡ μητέρα ἔφυγε.

Ἡ νεαρὴ συγχωριανὴ της ἔμεινε στὴ θέση της. Τὴν ἔλεγον Ναταλία. Δὲ θέλω νὰ προσπαθῆσω νὰ φανταστῶ τί συνέβη ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Θὰ ἤθελα ἀπλῶς νὰ ἐπισημάνω μερικὲς ὁμοιότητες... Ἔπεφτε τὸ βράδυ, ἓνα φθινοπωρινὸ βράδυ πού ὅσο προχωροῦσε γινόταν πιὸ κρύο, πιὸ ὑγρὸ καὶ πιὸ σκοτεινὸ. Αὐτὴ ἡ νεαρὴ γυναῖκα, μόνη, χωρὶς νὰ περιμένει ἀπὸ κανένα τὸ παρκαμικρὸ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θάνατο, πού σὲ λίγο θὰ ἀντιμετώπιζε χωρὶς φανερὸ λόγο.

Ήταν νέα, ύγιής και κανείς δὲν τὴν κυνηγοῦσε. Θυμηθεῖτε τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν. Κάποιο δειλινὸ ἦταν κάποιος ἄνδρας, ἐπίσης νέος στὴν ἡλικία, τριαντάρης, πού περίμενε τὸ θάνατο. Οἱ φίλοι Του γύρω εἶχαν πέσει σὲ ὕπνο. Ἐκεῖνος περίμενε τοὺς δημίους Του γιατί εἶχε ἀποδεχτεῖ νὰ πεθάνει στή θέση μας. Τὴν εὐαγγελικὴ ἱστορία τὴν ξέρουμε, τὴν ὁδὴν Του, τὴν κραυγὴ πρὸς τὸν Πατέρα Του, τὸν ἰδρωτὰ τὸν ἀνακατεμένο μὲ αἷμα... Ξέρουμε πὼς ὅταν κάποια στιγμή δὲν μπορούσε ἄλλο ν' ἀντέξει τὴ μοναξιά Του, πῆγε νὰ δεῖ ἂν οἱ μαθητὲς Του εἶχαν ξυπνήσει, καὶ ἐπέστρεψε γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει τὸ θάνατο μόνος. Ἐνα θάνατο πρὸς χάριν τῶν ἄλλων, ἀπίθανο, ἀλλόκοτο. Αὐτὴ εἶναι ἡ εἰκόνα: Ἡ Ναταλία σὰν τὸν Χριστό.

Ἡ Ναταλία θὰ πρέπει νὰ πλησίασε κάμποσες φορὲς τὴν πόρτα καὶ νὰ σκέφτηκε: «Δὲν ἔχω παρὰ νὰ τῆς δώσω μιὰ ν' ἀνοίξει καὶ ἀμέσως θὰ πάψω νὰ εἶμαι κάποια ἄλλη. Θὰ ξαναγίνω ἡ Ναταλία πού δὲν ἔχει καταδικαστεῖ σὲ θάνατο». Ἀλλὰ δὲν ἔφυγε. Μποροῦμε νὰ φανταστοῦμε τὴν ἀγωνία της, ἂν θυμηθοῦμε τὴν αὐλὴ στὸ σπίτι τοῦ Καϊάφα. Ὁ Πέτρος, ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ δυνατὸς πού εἶχε δηλώσει στὸν Χριστό ὅτι κι ἂν ὅλος ὁ κόσμος Τὸν ἀρنيόταν, ἐκεῖνος δὲ θὰ Τὸν ἄφηνε, ἀλλὰ θὰ πέθαινε γι Αὐτὸν, συνάντησε ἐκεῖνη τὴν παιδούλα πού δὲ χρειάστηκε νὰ πεῖ παρὰ μόνο «Καὶ σὺ μαζί Του ἦσουν», γιὰ ν' ἀπαντήσει: «Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον» καὶ ν' ἀρνηθεῖ τὸν Χριστό δύο φορὲς ἀκόμη, ἔτσι πού ὁ Χριστὸς νὰ γυρίσει νὰ τὸν κοιτάξει...

Καὶ ἡ Ναταλία θὰ μπορούσε νάχει ὑποκύψει καὶ νὰ εἶχε πεῖ: «Δὲ θὰ πεθάνω, θὰ πάω νὰ φύγω». Ὅμως δὲν τὸ κανε. Ἡ νεαρὴ γυναῖκα, γύρω στὰ τριάντα, ὑπέμεινε ἐν Χριστῷ, ὅταν ὁ Πέτρος Τὸν εἶχε προδώσει.

Καὶ θὰ πρέπει ἡ ἴδια νὰ ἀναρωτήθηκε μήπως ὁ θάνατός της ἦταν μάταιος. Καλὰ κι ἄξια νὰ πεθάνει κανεὶς γιὰ νὰ σώσει μιὰ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιὰ της. Ἀλλὰ τί θὰ γινόταν ἂν τελικὰ τὴν ἔπιαναν καὶ τὴ σκότωναν κι ἐκεῖνη;

Ἀλλὰ ἡ Ναταλία δὲν ἔλαβε ἀπάντηση. Θὰ μπορούσα νὰ τῆς πῶ σήμερα ὅτι ἡ ἄλλη σώθηκε καὶ πὼς τὰ παιδιὰ της εἶναι πάνω ἀπὸ πενήντα ἐτῶν. Θὰ μπορούσα νὰ τῆς πῶ καὶ ἄλλα πού δὲν τὰ

ἔμαθε ποτέ — γιατί ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἐκτελέστηκε.

Ἐπὶ τῆς ἰστορίας αὐτῆς, ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἰστορίας αὐτῆς, ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἰστορίας αὐτῆς. Μαζὶ μὲ τὸ σταυρὸ καὶ τὸν κῆπο τῆς Γεσθημανῆς ὑπάρχει καὶ ἡ ἀνάσταση, μιὰ ἀναστάσιμη προσαρμοσμένη στὰ μέτρα τῆς συμμετοχῆς μας στὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀνθρώπινη μικρότητά μας.

Θὰ θυμᾶστε τὸ χωρίον ὅπου ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέει: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2, 20). Ἀποροῦμε συχνὰ τὶ τάχα νὰ σημαίνουν αὐτὰ τὰ λόγια. Ἡ «ἄλλη» καὶ τὰ παιδιὰ τῆς ἑνῆ πράγμα γνωρίζουν, πὼς ἀπὸ κείνη τὴν ὥρα καὶ μπρὸς ζοῦν μὲ δανεισμένες ζωές. Οἱ δικές τους ζωές πέθαναν μὲ τὴ Ναταλία, καὶ ἐκείνη συνεχίζει νὰ ζεῖ μέσα ἀπ' τὰ σώματά τους. Ζοῦν γιατί ἐκείνη πέθανε. Πῆρε τὸ θάνατό τους ἐπάνω τῆς καὶ τοὺς ἔδωσε τὴ ζωὴ τῆς. Ζοῦν μὲ μιὰ ζωὴ πού τῆς ἀνήκει.

Αὐτὴ ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία δείχνει καὶ κατὰ ἄλλο πολὺ σημαντικὸ σχετικὰ μὲ τὴ σωτηρία. Μᾶς δείχνει τὴ σκληρὴ πραγματικότητά τῆς μεσιτείας. Συχνὰ μεσιτεύουμε: Προσευχόμαστε στὸν Θεὸ νὰ συγχωρέσει καὶ νὰ ἐλεήσει ὅσους βρίσκονται σὲ ἀνάγκη. Ἐν τούτοις ἡ μεσιτεία εἶναι κατὰ πολὺ περισσότερο. Στὰ λατινικὰ ἡ λέξις *intercessio* (= μεσιτεία) ὑποδηλώνει ὅτι κάνουμε ἕνα βῆμα μπρὸς πού μᾶς τοποθετεῖ στὸ ἐπίκεντρο μιᾶς καταστάσεως, ὅπως ὅταν κάποιος ἐπεμβαίνει ἀνάμεσα σὲ δύο πρόσωπα ἑτοιμα νὰ ἀντιδικήσουν. Ἀναλόγη εἶναι καὶ ἡ ἐρμηνεῖα τῆς ἐλληνικῆς λέξεως.

Ἡ πρώτη εἰκόνα πού ἔρχεται στὸ νοῦ εἶναι ἀπὸ τὸν Ἰώβ, (κεφ. 9). Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος πού εἶχε ὑποφέρει τόσο σκληρὰ λέει: «Πὼς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ Κυρίου;» (Ἰώβ 9, 2). Ποῦ θὰ βρεθεῖ ὁ ἄνθρωπος πού μὲ θάρρος θὰ σταθεῖ ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ στὸ ἄτυχο πλάσμα Του γιὰ νὰ τοὺς χωρίσει, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς ἐνώσει; Νὰ τοὺς χωρίσει ἀπὸ τὴν ἀντίθεση πού κάνει τὸν καθένα τους δέσμιο τοῦ ἄλλου καὶ νὰ τοὺς ἐνώσει στὴν ἐλευθερία τῆς ἀρμονικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν σχέσεών τους;

Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ Χριστός. Ὁ Χριστός πού εἶναι Θεός, ὁ σαρκωθεὶς Λόγος, πού θὰ τολμήσει νὰ σταθεῖ ἀνάμεσα στὸν πεπτωκότα ἄνθρωπο καὶ στὸν Θεό. Εἶναι ἴσος πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἴσος πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ἕνα μὲ τὸν Θεὸ, γιατί εἶναι Θεός, καὶ

Ένα με τὸν ἄνθρωπο, γιατί εἶναι ἄνθρωπος, ἕτοιμος νὰ ἀποδεχτεῖ τίς συνέπειες πού ἡ θεία ἀγάπη Του θὰ ἔχει πάνω στήν ἀνθρώπινη σάρκα Του.

Αὐτὸ εἶναι μεσιτεία! Αὐτὸ σημαίνει νὰ κάνει κανεὶς τὴν κινήση πού θὰ τὸν φέρει στοῦ ἐπίκεντρο μιᾶς καταστάσεως γιὰ πάντα, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων, ἀφοῦ ὁ Χριστός, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθείς, εἶναι συγχρόνως αὐτός πού πέθανε στοῦ σταυροῦ καὶ αὐτός πού ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν καὶ μετὰ τὴν Ἀνάληψή Του ἔφερε τὴν ἀνθρώπινη φύση Του στοῦ ἐπίκεντρο τοῦ μυστηρίου τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Μὲ τὸ παράδειγμα τῆς Ναταλίας καταλαβαίνουμε ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ Ὁδός, ὁ τρόπος ζωῆς, ἡ ἴδια ἡ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ, ἡ μόνη ἀνθρώπινη καὶ θεία πραγματικότητα. Εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς, μιᾶς ζωῆς τόσο γεμάτης καὶ πληθωρικῆς, ὥστε νὰ χαρίζει τὴν αἰωνιότητα — καὶ σὲ κεῖνον πού τὴ βιώνει καὶ στοὺς γύρω του, μετὰ τίμημα τὸ σταυρό. Εἶναι ἡ νίκη τοῦ μαρτυρίου, ἡ νίκη τοῦ ἀδύνατου πάνω στόν ἰσχυρό, ἡ νίκη τοῦ εὐάλωτου - μιὰ ἀνθρώπινη καὶ θεία ἀγάπη πάνω σ' ὅ,τι εἶναι φαινομενικά ἀνίκητο — στοῦ μῖσος πού μ' ὄλ' αὐτὰ ἐξαντλεῖται καὶ δὲν ξαναγεννιέται.

«Θέλει τόλμη ἢ προσευχή»
ἐκδόσεις Ἀκρίτας

“Ἡ ἀνώτερη χαρὰ βγαίνει ἀπὸ τὴ θυσία.
Μόνον ὅταν θυσιάζεται κανεὶς συγγενεῦει μετὰ τὸν Χριστό,
γιατί ὁ Χριστὸς εἶναι θυσία”

(Γέρων Παῖσιος).

ἉΓΙΑ ΖΩΝΗ”

Περιοδικὴ ἔκδοση Ι.Ν. Ἀγ.Ζώνης ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκδότης: Ι.Ν. Ἀγ.Ζώνης * www.agiazoni.gr

Ἑπεύθυνος: Ἀνθίμος Ἡλιόπουλος

Ἁγίας Ζώνης 27Α, ΑΘΗΝΑ 11352 * τηλ.: 210 8674250 * Πάσχα, 2008, Ἀριθ. Φυλ. 10

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

Ἐκδοτικὴ Παραγωγή: ΛΥΧΝΙΑ, ΥΙΟΙ Θ. ΒΓΟΝΤΖΑ Α.Ε.

Ἀνδρβίδας 7, 13671 Χαμόμυλο ΑΧΑΡΝΩΝ * τηλ.: 210 3410436

Ἦχος β'.

Ἐὶς κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον, ἡ ζωὴ ἡ ἀθάνατος, τότε τὸν Ἄδην ἐνέκρωσας, τῇ ἀστραπῇ τῆς θεότητος· ὅτε δὲ καὶ τοὺς τεθνεῶτας ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας, πᾶσαι αἱ Δυνάμεις τῶν ἐπουρανίων ἐκραύγαζον· Ζωοδότα Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Σχόλιο:

Τὸ κέντρο τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς λατρείας, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, εἶναι ἡ Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Ἐτσι, κάθε Κυριακῇ, ὅλοι οἱ ἀναστάσιμοι ὕμνοι ἀναφέρονται στὸ θρίαμβο τῆς Ἀναστάσεως.

Ἀντιμέτωποι στὸ ἀπολυτίκιο αὐτό εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος· ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Ἄδης. Ὅταν, μετὰ τὴν συντριβὴ τοῦ Ἄδου, ὁ Νικητὴς Χριστὸς πῆρε σὰν τρόπαιο τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ᾠδήγησε στοὺς Οὐρανούς, τότε ὅλος ὁ ἀγγελικὸς κόσμος συμμετεῖχε πανηγυρικὰ στὴ θριαμβευτικὴ νίκη. Αὐτὴ ἡ Ἀνάστασι εἶναι προετοιμασμένη γιὰ ὅλους μας. Ἄν ἡ ζωὴ μας εἶναι ζωὴ μετανοίας καὶ ἀγῶνος πνευματικοῦ, ἂν ἡ πίστι μας εἶναι δυνατὴ, ἂν οἱ πράξεις μας εἶναι ἀρεστὲς στὸν Κύριό μας, τότε κι ἡ ψυχὴ μας, ὅταν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σῶμα, θὰ βρεθῇ κοντὰ στὸ Χριστό, καὶ θὰ ἀναμένῃ τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως. ➡

Ἐνας «σοφός», πολυδιαβασμένος, τὴν ὥρα τοῦ θανάτου του εἶπε:

-Ταλαίπωρο κεφαλάκι μου, πού τόσο σὲ ἐβάρυνα μὲ τίς τόσες γνώσεις, ποῦ θὰ γείρεις τώρα;

Μετάφραση

Όταν, Χριστέ μας, κατέβηκες ἐκεῖ, ὅπου κυριαρχεῖ ὁ θάνατος, δηλαδή στὸν Ἄδη, σὺ πὺ εἶσαι ἡ ἀθάνατος καὶ αἰώνιος ζωή, τότε, μὲ τὴν ἀστραπή καὶ τὴν παρουσία τῆς θεότητός σου, ἐνίκησες καὶ ἐνέκρωσες τὸν Ἄδη· ὅταν δὲ μὲ τὰ χέρια σου ἀνέσυρες ἀπὸ τὰ τάγματα τοῦ Ἄδου καὶ ὠδήγησες στὴν Ἀνάστασι αὐτούς οἱ ὁποῖοι εἶχαν πεθάνει, τότε ὅλες οἱ ἀγγελικὲς Δυνάμεις πὺ εὐρίσκονται στοὺς οὐρανοὺς ἔψαλλαν θριαμβευτικά· Σὺ πὺ χορηγεῖς τὴν ἀληθινὴ καὶ αἰώνιο ζωή, Χριστέ καὶ Θεέ μας, ἃς εἶσαι δοξασμένος.

Γι' αὐτὸ καὶ τώρα πὺ ζοῦμε σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νὰ ἔχουμε μέσα στὴν ψυχὴ μας τὸ σπέρμα τῆς Ἀναστάσεως, γιὰ νὰ βλέπουμε μονίμως τὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ζητεῖ ἀπὸ μᾶς καὶ νὰ γευόμεθα ἀπὸ τώρα τὴν χαρὰ τοῦ Οὐρανοῦ.

Μπορεῖ ὁ πολὺς κόσμος νὰ μένη ἀσυγκίνητος μπρὸς σ' αὐτὸ τὸ ἀναστάσιμο μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὸ ἃς μὴ μᾶς ἐπηρεάζη· μακάρι νὰ τὸ ἀκούσουν ὅλοι· σὲ μιὰ τέτοια κοινωρία ἀνθρώπων, πὺ ζοῦν τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Ἀναστάσεως, βασιλεύει ὁ νικητὴς Χριστός· καὶ ἡ βασιλεία αὐτὴ δὲν εἶναι «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου»· εἶναι ἓνα κομμάτι τοῦ Οὐρανοῦ· βασιλεία εἰρήνης καὶ ἀγάπης.

Ἀναστάσιμα Κείμενα - 50 Ὑμνοὶ
Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Ἄνθιμος Ρούσσας.

Ἐνας παλιὸς καρaboκῆρης μοῦ ἔλεγε:

«Όταν πηγαίναμε τοὺς ὑποψήφιους μοναχοὺς στό Ὅρος, ξέραμε ὅτι δὲν θὰ τοὺς ξαναπαίρναμε. Τοὺς χάναμε, δὲν ξανάβγαῖναν ἔξω, ὅπως δὲν γυρίζουν πίσω οἱ πεθαμένοι πὺ τοὺς πάνε στό κοιμητήριο».

Τὸ Ἅγιον Ὅρος τὸ χαρακτηρίσε κοιμητήριο, τάφο, ὅπου μπαίνει κανεὶς καὶ δὲν βγαίνει ἔξω. Καὶ εἶχε δίκιο. Μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι τὸ Ἅγιον Ὅρος εἶναι ἓνα κοιμητήριο νεκρῶν σπόρων, ἀπὸ ὅπου βλάστησε μιὰ ἄλλη ζωή καὶ ἀνθοφορία.

Ἀρχιμ. Βασίλειος Γοντικᾶκης

Ἄργά βαδίζει ὁ Χριστός

Ἁγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς

Μιά μητέρα μὲ ρώτησε πρόσφατα: Ὑπάρχει ἀνάσταση τῶν νεκρῶν; Ὁ γιός της μαχόταν νότια τοῦ Μπίτολ καὶ σκοτώθηκε. Ἐκείνη περπατοῦσε στό πεδίο τῆς μάχης καὶ ξέθαβε τὸν ἕνα τάφο μετὰ τὸν ἄλλο, γιὰ νὰ βρεῖ τὸν γιό της. Οἱ νεκροὶ κείτονταν ἤδη πολὺ καιρὸ κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ ἦταν ὅλοι ἴδιοι μεταξὺ τους καὶ ἴδιοι μὲ τὸ χῶμα. Ἡ μητέρα γνώρισε τὸν γιό της ἀπὸ ἕνα περιλαίμιο στό στήθος. Δέν μπορούσε πιά νὰ τὸν γνωρίσει ἀπὸ τὸ πρόσωπο. Ἀκόμα καὶ τὸ ροῦχο φαινόταν πιὸ ἀθάνατο ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο πού τὸ φοροῦσε.

Ἡ μητέρα δέν μπορούσε νὰ κλάψει: ἡ καταστροφικὴ φρίκη τοῦ θανάτου ἔκανε γυαλὶ τὰ μάτια της καὶ πάγωσε τὴν ψυχὴ της. Μπροστὰ της ὑπῆρχε ἕνα ἀνατριχιαστικὸ μυστήριο. Μιά ζωὴ εἶχε γίνεϊ κάρβουνο καὶ πηλός. Ἀπὸ ἀνθρώπινο πλάσμα, πού κάποτε ἦταν σύνθετο μέρος τοῦ σώματός της καὶ τῆς ψυχῆς της, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο πού τὴν ἀποκαλοῦσε μάνα, πού κουβαλοῦσε τὸ ὄπλο καὶ μαχόταν στίς μάχες, φάνηκε μπροστὰ στὰ μάτια της μιὰ χοϊκὴ, ἄμορφη μάζα, πού ἀνακατευόταν μὲ τὸ χῶμα - μιὰ ἀνενεργὴ χωμάτινη μάζα, πού δέν αἰσθανόταν πιά συγγένεια μὲ κανέναν ἐκτὸς ἀπὸ τὸ χῶμα.

Μόλις πού τόλμησε ἡ μητέρα νὰ πιάσει τὸν γιό μὲ τὰ χέρια. Ἦθελε τουλάχιστον νὰ χαϊδέψει αὐτὴ τὴ σκληρὴ ἀνάμνηση τοῦ ὁμορφου γιοῦ της. Ὅμως τραβήχτηκε σὰν ἀπὸ ἄσχημο ὄνειρο: τὰ δάχτυλα δέν μπορούσαν νὰ κρατηθοῦν στὴν ἐπιφάνεια, ἀλλὰ ἀμέσως βυθίστηκαν βαθιὰ στό σαπισμένο σῶμα ὅπως σὲ σάπια κολοκύθα. Φόβος περιέλαβε τὴ μητέρα. Αἰσθάνθηκε ἕναν ἀξεπέραστο γιρεμὸ ἀνάμεσα σ' ἐκείνη καὶ τὸν γιό της. Τίποτα δικὸ της καὶ τίποτα ἀγαπητὸ δέν μπορούσε νὰ δεῖ σ' αὐτὸ τὸν ἀνοιχτὸ τάφο, σ' αὐτὸ τὸ σκοτεινὸ, ὑπόγειο χημικὸ ἐργαστήριο. ἤρθε ἀποκαμωμένη, καὶ ὅταν μοῦ διηγήθηκε τὸ φοβερὸ θέαμα, μὲ ρώτησε: «Ὑπάρχει ἀνάσταση τῶν νεκρῶν;».....

.....Ἄς ὁμολογήσουμε, ἀδελφια, τὸν Θεὸ ὡς τὸν κυρίαρχο

τῆς ζωῆς καὶ ὄχι τὸν θάνατο. Αὐτὴ ἡ ὁμολογία θὰ μᾶς ὀδηγήσει, στὴν ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸν οὐράνιο Πατέρα μας, πού θὰ γεμίσει τὴν ψυχὴ μας μὲ χαρὰ καὶ προσευχή: «Θεέ, ἐμεῖς εἴμαστε σιὸν πού ἐσὺ ζωντανέψες μὲ τὸ πνεῦμά σου. Μᾶς τοποθέτησες σὲ μία κοιλάδα παραγεμισμένη μὲ νεκρὰ ὅσα καὶ σάπιο κρέας. Δῶσε μας δύναμη, νὰ μπορέσουμε νὰ ἀντέξουμε τὴν παραμορφωμένη ὄψη τῶν νεκρῶν, τῶν ὁποίων τὸν ἀριθμὸ καὶ ἐμεῖς σήμερα-αὔριο θὰ ἀυξήσουμε.

»Ἐσὺ θὰ μᾶς ἀναστήσεις ἐκ νεκρῶν, Θεέ, ὅπως ἀνέστησες τὸν Υἱό Σου, τὸν Χριστό, τὸν ἀδελφὸ μας. Ἐσὺ δὲν γέννησες τὰ παιδιὰ σου, Πατέρα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κοιτάξουν στιγμιαία τὸν πολυτελῆ σου οἶκο κι ὕστερα νὰ τὰ πετάξεις στό σκοτάδι, στὴ μεγαλύτερη φυλακὴ. Ἐσὺ δὲν τὰ γέννησες γιὰ νὰ τοὺς καταπίνει τὸ σκοτάδι. Ἐσὺ τὰ γέννησες γιὰ νὰ εἶναι σύντροφοί σου στὴν αἰωνιότητα.

»Δέν σὲ ρωτᾶμε, Πατέρα, μὲ τί εἶδους σῶμα θὰ μᾶς ντύσεις, στὴν ἄλλή ζωή, οὔτε μὲ ποία δύναμη θὰ μᾶς ζωντανέψεις. Ὅχι, ὅμως Σὲ παρακαλοῦμε μόνο: Δυνάμωσε τὴν ἐμπιστοσύνη μας πρὸς Ἐσένα καὶ τὴν πίστη μας στὴ ζωή. Ἀφοῦ ὅ,τι Ἐσὺ κάνεις μὲ μᾶς, θὰ εἶναι ἀσύγκριτα σοφότερο ἀπὸ ἐκεῖνο πού ἐμεῖς θὰ κάναμε μόνοι μας. Τὰ σχέδιά Σου εἶναι καλύτερα ἀπ' ὅλες τίς ἐπιθυμίες μας. Ἡ δύναμή Σου ὑπερβαίνει ὅλη τὴ φαντασία μας. Ἐσὺ πού ἔχεις τὴ δύναμη νὰ δημιουργήσεις, ἔχεις δύναμη καὶ νὰ θανατώσεις, καὶ Ἐσὺ πού ἔχεις δύναμη νὰ θανατώσεις, ἔχεις τὴ δύναμη καὶ νὰ ζωντανέψεις. Δημιουργεῖ τῶν ζωντανῶν ἀνάστησε τοὺς νεκρούς, δημιούργησε σὲ μᾶς τοὺς ζωντανούς τὴν πίστη στὴν ἀνάσταση, ἀφοῦ χωρὶς αὐτὴ τὴν πίστη εἴμαστε ζωντανοὶ νεκροί, καὶ ἐπισκέφου μας μετὰ τὸ θάνατο, ὥστε καὶ ἐμεῖς, ἂν καὶ νεκροί, νὰ ἔρθουμε στὴ ζωή. Μόνο Ἐσὺ νὰ εἶσαι πάντα μαζὶ μας, στὴ ζωὴ καὶ στό θάνατο, καὶ ἐμεῖς θὰ ἔχουμε πάντα ὅ,τι ἐπιθυμοῦμε. Ἀφοῦ Ἐσὺ εἶσαι ἡ ζωὴ καὶ ὁ ζωοδότης, ἀπὸ πάντα καὶ γιὰ πάντα. Ἀμήν».

Ἐκδόσεις "ΕΝ ΠΛΩ"

Χριστὸς Ἄνέστη

Παύλου Νιρβάνα

Κάποτε — ἐδῶ καιὶ πολλὰ χρόνια — πού μοῦτυχε νὰ κάνω Ἀνάσταση σὲ κάποιο ὄρεινὸ χωριὸ τῆς Ρούμελης, ἕνας γέρος χωριάτης, ὑψώνοντας τὴ λαμπριάτικη λαμπάδα του, σὰ χαιρετισμό, πρὸς τ' ἀναστάσιμα ἄστρα, μοῦ εἶπε σὰ νὰ μιλοῦσε μὲ τὸν ἑαυτό του :

— Ἡμέρεψαν ἀπόψε, παιδί μου, τὰ Οὐράνια.

Στὰ δυὸ αὐτὰ λόγια ὁ ἀθῶος χωριάτης εἶχε κλείσει, ἐπιγραμματικά, τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ χριστιανικοῦ θαύματος. «Ἡμέρεψαν τὰ Οὐράνια». Ὁ οὐρανός, χωρὶς τὸ μεγάλο χριστιανικὸ θαῦμα, θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι γιὰ τὴν περίφοβη ψυχὴ τοῦ ἀπλοῖκοῦ ἀνθρώπου — γιὰ κάθε ἀνθρώπινη ψυχὴ — τὸ κατοικητήριον ἑνὸς Θεοῦ τρομεροῦ, δικαιοκρίτη χωρὶς ἐπιείκεια καὶ τιμωροῦ χωρὶς ἔλεος. Τέτοιοι στάθηκαν οἱ θεοὶ ὅλων τῶν θρησκειῶν. Κυβερνοῦσαν τὰ πλάσματά τους μὲ τὸν τρόμο. Τύραννοι παντοδύναμοι, μακρυσμένοι ἀπ' τὸ λάό τους, δὲν εἶχαν γνωρίσει ποτὲ τὶς ἀδυναμίες του, δὲν εἶχαν πονέσει ποτὲ τὸν πόνον του, δὲν εἶχαν βασανισθεῖ ποτὲ ἀπ' τὰ βάσανά του, δὲν εἶχαν κλάψει ποτὲ τὰ δάκρυά του. Ἀνίκανοι νὰ συμπονέσουν, νὰ λυπηθοῦν καὶ νὰ συχωρέσουν. Πῶς νὰ μὴν εἶναι «ἄγρια» — ὅπως τάβλεπε τὸ μάτι τοῦ φοβισμένου ἀνθρώπου — τὰ οὐράνια, τὰ κατοικημένα ἀπὸ τέτοιους θεοὺς;

Καὶ μέσα στὴν ἀνοιξιάτικη ἐκείνη νύχτα, πού ἡ λαμπάδα τοῦ γέρου χωριάτη εἶχε ὑψωθῆ σὰ χαιρετισμὸς πρὸς τὰ λαμπρά, ἀναστάσιμα ἄστρα, τὰ οὐράνια εἶχαν ἡμερέψει. Δὲν κατοικοῦσε πιά ἐκεῖ ἀπάνω ὑψωμένος στὸν τρομερὸ του θρόνον, ἕνας θεὸς ξένος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Κατοικοῦσε ἕνας γλυκύτατος θεός, πού εἶχε πονέσει ὅλους τοὺς πόνους τῶν ἀνθρώπων, πού εἶχε γνωρίσει ὅλες τὶς ἀδικίες τῆς γῆς, πού εἶχε τραβήξει ὅλες τὶς καταφρόνιες, πού εἶχε πληρώσει ὅλες τὶς ἀχαριστίες. Τὸν ἔβρισαν, τὸν ἀναγέλασαν, τὸν ἔφτυσαν, τὸν ἔσυραν δεμένο στοὺς δρόμους, σὰν τὸ τελευταῖο κακοῦργο, τὸν σταύρωσαν. Ἐπείνασε, ἐδίψασε, κουράστηκε,

ἀντίκρισε τὴ φρίκη τοῦ θανάτου. Γιὰ μιὰ στιγμή εἶδε τὸν ἑαυτό του λησμονημένο κι' ἀπ' τὸν ἴδιο τὸ Θεό, πού ἦταν πατέρας του. «Θεέ μου, θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;» Δὲ στάθηκε πόνος, πού νὰ μὴν τὸν γνώρισε, καρδιοσωμός, πού νὰ μὴν τὸν ἐννοίωσε, δυστυχία, πού νὰ μὴ γεύθηκε τὸ φαρμάκι της. Ἦπιε ὅλα τὰ φαρμάκια, πού μπορεῖ νὰ πῆ ἄνθρωπος σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Καί, τὴ νύχτα ἐκεῖνη, ὁ πονεμένος καὶ βασανισμένος αὐτὸς ἄνθρωπος εἶχε ἀνέβη στοὺς Οὐρανοὺς καὶ εἶχε καθήσει παντοδύναμος στὸ θρόνο τοῦ θεοῦ, νὰ κυβερνήσῃ τὸν κόσμο. Πῶς νὰ μὴν «ἡμερέψουν τὰ Οὐράνια»; Μιὰ ἀπέραντη καλωσύνη εἶχε πλημμυρίσει τὸ στερέωμα.

Γιατὶ νὰ τρέμη πιά ὁ ἁμαρτωλός; θὰ συλλογιζότανε ὁ γέρος. Ἐκεῖνος πού συχώρεσε τὴν πόρνη, τὸ ληστὴ κι ἐκείνους ἀκόμα πού τὸν σταύρωσαν, εἶναι τώρα ἐκεῖ ἀπάνω, γιὰ νὰ ἰδῇ τὰ δάκρυα τοῦ μετανοιωμοῦ του καὶ νὰ τὸν συχώρεση. Γιατὶ ν' ἀπελπίζεται ὁ ἄρρωστος; Ἐκεῖνος πού γιάτρεψε τὸν τυφλὸ καὶ τὸν παράλυτο, εἶναι τώρα ἐκεῖ ἀπάνω γιὰ νὰ τὸν γιάτρεψῃ. Γιατὶ νὰ βαρυγιομάη ὁ φτωχὸς καὶ ὁ ἀδικημένος; Ἐκεῖνος, πού πείνασε καὶ δίψασε, νὰ λαχταράη ἢ μάννα γιὰ τὸ παιδί της; Ἐκεῖ ἀπάνω στοὺς Οὐρανοὺς εἶναι μιὰ Μαννούλα, πού δοκίμασε τὸν πόνο της, γιὰ νὰ παρακαλέσῃ τὸ παιδί της, πού κυβερνάει τὸν κόσμο, νὰ τὴν ἐλεήσῃ. Καὶ γιὰτὶ νὰ τρέμη ὁ ἀσπρομάλλης ὁ γέρος τὴν ὥρα τοῦ θανάτου; Εἶναι καὶ γι' αὐτόν, εἶναι γιὰ κάθε ψυχὴ, μιὰ ἀνάσταση.

Τὰ Οὐράνια εἶχαν ἡμερέψει, ἀλήθεια, ἐκεῖνη τὴν ἀνοιξιὰτικὴ νύχτα. Καὶ ἡ λαμπάδα τοῦ γέρου εἶχε ὑψωθῆ σὰ χαιρετισμὸς καὶ σὰν εὐχαριστία, πρὸς τὰ ἀναστάσιμα ἄστρα.

—Χριστὸς ἀνέστη, παπποῦ.

—Ὁ Θεός, ὁ Κύριος, παιδί μου.

Ἀπὸ: Νέα Ἑστία, Ἀθῆναι 24-11-1937.

Χριστὸς ἀνέστη

*Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγερθεὶς,
ὄλβω ὄλβου πεπάτηκε
καὶ τοῖς ἐν τύμβεσιν
τὸ ζῆν ἐδώρησατο.*

(ὁμηρικὴ διάλεκτος)

Ὁ Πρύτανις τῶν ἡλιθίων

Αένε, ὅτι ὁ βασιλιάς τῆς Γαλλίας Κάρολος Θ' (1560-1574) εἶχε ἓνα γελωτοποιό, πού κάθε ἡμέρα ἔλεγε καὶ ἔκανε τόσα «χαζά» ἀστεῖα, ὥστε ὁ βασιλιάς καὶ οἱ ἀύλικοὶ του ξεκαρδίζονταν στὰ γέλια διασκεδάζοντας μὲ τὴν «χαζομάρα» του, χωρὶς νά σκέπτονται, ὅτι ἓνας ἄνθρωπος πού ξέρει καὶ κάνει κάθε ἡμέρα καινούργια «χαζά» ἀστεῖα, δέν μπορεῖ νά εἶναι τόσο χαζός, ὅσο φαίνεται. Ἐνθουσιασμένος λοιπὸν ἀπὸ τὰ «χαζά» του ἀστεῖα ὁ βασιλιάς τοῦ ἀπένευε τίτλο εὐγενείας! Τὸν ὀνόμασε «πρύτανι τῶν ἡλιθίων». Τοῦ ἔδωκε μάλιστα καὶ σὰν διάσημο ἓνα εἰδικὸ σιῆπτρο! Καὶ τοῦ εἶπε: Σὲ ἀναγορεύω «πρύτανι τῶν ἡλιθίων». Καὶ σὰν σύμβολο τοῦ τίτλου σου, πού τὸν ἀπέκτησες ἐπάξια μὲ τὶς τόσες χαζομάρες σου, σοῦ δίνω καὶ αὐτὸ τὸ σιῆπτρο. Κράτησέ το. Σοῦ ἀνήκει δικαιοματικά. Μὰ ἂν βρῆς ἄλλον ἄνθρωπο πιὸ χαζὸ ἀπὸ σένα, τοῦ τὸ δίνεις!

Ἐπέρασε καιρὸς ἀπὸ τότε. Καὶ νά, ὁ βασιλιάς εἶναι βαρῖα ἄρρωστος. Πεθαίνει. Κοντὰ του εἶναι διάφοροὶ ἀξιωματοῦχοι του. Καὶ ὁ «πρύτανι τῶν ἡλιθίων». Καὶ ἀρχίζει ὁ διάλογος:

-Τὶ κάνεις, Μεγαλειότατε;

-Φεύγω, ἀγαπητὲ «πρύτανι»!

-Για ποῦ, βασιλιά μου;

-Δέν ξέρω γιὰ ποῦ! Μὰ γιὰ πολὺ μακριά!...

-Καὶ πότε ἀναχωρεῖς;

-Δέν ξέρω πότε ἀκριβῶς!

-Καὶ πότε θὰ γυρίσεις;

-Ποτὲ πιά! Θὰ μείνω ἐκεῖ γιὰ πάντα!...

-Καὶ τί θὰ βρῆς, ἐκεῖ;

-Δέν ξέρω! Τίποτε!

-Τουλάχιστον εἰδοποίησες; Σὲ περιμένουν ἐκεῖ φίλοι;

-Ὁχι, κανέναν!...

-Ἐκαμες τουλάχιστον τὶς ἀπαραίτητες προετοιμασίες καὶ προμήθειες γιὰ ἓνα τέτοιο ταξίδι;

-Ὁχι. Τίποτε!...

Ἐξυσε τὸ κεφάλι του ὁ γελωτοποιὸς καὶ εἶπε:

-Τότε, βασιλιά μου, νά μοῦ ἐπιτρέψεις νά σοῦ δώσω τὸ σιῆπτρο τοῦ «πρύτανι τῶν ἡλιθίων»! Σοῦ ἀνήκει. Δικαιοματικά. Ἐγὼ δέν θὰ ἔκανα ποτέ τέτοια χαζομάρα. Εἶσαι πιὸ χαζὸς ἀπὸ μένα. Εἶσαι ὁ πιὸ χαζὸς ἄνθρωπος πού ἔχω συναντήσει στὴν ζωὴ μου!

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Στὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια περιγράφεται ἡ διαδοχὴ τῶν γεγονότων πού ἀκολούθησαν τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου.

1) Μερικὲς γυναῖκες ἀγόρασαν ἀρώματα καὶ μύρα τὴν Παρασκευὴ πρὶν τὸ τέλος τῆς μέρας, πρὶν τὴν δύση τοῦ ἡλίου (Λουκᾶς), ἐνῶ ἄλλες ὅπως καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀγόρασαν στὸ τέλος τοῦ Σαββάτου μετὰ τὴν ἕκτη ὥρα (Μᾶρκος).

2) Ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀφήνει τίς λοιπὲς καὶ πηγαίνει μόνη στὸν τάφο νύκτα πρὶν ξημερώσει ἡ Κυριακὴ. Ἐκεῖ δὲν βρῖσκει τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου (Ἰωάννης).

3) Ἡ Μαγδαληνὴ τρέχει καὶ ἀναγγέλει στὸν Πέτρο καὶ στὸν Ἰωάννη (Λουκᾶς, Ἰωάννης) καὶ μετὰ στέκεται μόνη ἔξω ἀπὸ τὸν τάφο θρηνηώντας, ὅταν ἓνας ἄγγελος ἐμφανίζεται σὲ αὐτὴν, καὶ μετὰ ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖο δὲν ἀναγνωρίζει. Ὅταν τὸν ἀναγνωρίζει ὁρμᾷ πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ δὲν τῆς ἐπιτρέπεται νὰ τὸν ἀγγίξει.

4) Ὑπακούοντας τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου, πηγαίνει καὶ ἀνακοινώνει τὰ νέα στοὺς ἀποστόλους (Ἰωάννης, Μᾶρκος).

5) Χωρὶς νὰ γνωρίζουν τὴν ἐπίσκεψη τῆς Μαγδαληνῆς ἄλλες ὁμάδες μυροφόρων ἐπισκέπτονται τὸν τάφο ἀργότερα καὶ συναντοῦν ἀγγέλους (Μᾶρκος, Λουκᾶς) καὶ ἐπιστρέφουν πολὺ φοβισμένες στὴν ἀρχὴ γιὰ νὰ τὸ ἀνακοινώσουν (Μᾶρκος), ἀλλὰ ἀργότερα διαδίδουν τὰ νέα σὲ ὅλους (Λουκᾶς).

6) Ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, γνωρίζοντας πλέον τὸ νέο τῆς Ἀναστάσεως πηγαίνουν γιὰ νὰ δοῦν τὸν τάφο καὶ τὰ ὀθόνια, τὰ ὁποῖα ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης εἶχαν ἤδη δεῖ (Λουκᾶς, Ἰωάννης), ἀλλὰ ὄχι ἡ ἴδια ἡ Μαγδαληνὴ. Ἐρχονται στὸν τάφο καὶ εἰσέρχονται ὅπως τίς προτρέπει ὁ ἄγγελος (Ματθαῖος).

7) Ὁ ἄγγελος παραγγέλει σὲ αὐτὲς νὰ ἐπιβεβαιώσουν τὸ νέο τῆς Ἀναστάσεως στοὺς μαθητὲς καὶ νὰ ἀνακοινώσουν τὴν ἐπιχείμενη συνάντηση μαζί του στὴν Γαλιλαία.

8) Τώρα ἔχοντας καταλάβει πλήρως τὰ γεγονότα οἱ δύο Μαρίες σπεύδουν νὰ ἀναγγείλουν στοὺς μαθητὲς πάλι, ἀλλὰ συναντοῦν τὸν Κύριο καὶ αὐτὴ τὴν φορὰ τίς ἐπιτρέπει νὰ τὸν ἀγγίξουν κρατώντας τὰ πόδια του (Ματθαῖος).

9) Μέχρι τὸ τέλος τῆς μέρας, ὄχι μόνο ὅλο τὸ σύνολο τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς ἔχουν ἀκούσει τὰ νέα. Οἱ τελευταῖοι προσπαθοῦν νὰ σκεπάσουν τὰ γεγονότα.

<http://www.orthodoxcanada.org/stantony>

Η ΣΤΑΥΡΩΣΗ ΝΙΚΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

Κάλλιστος Ware
Ἐπίσκοπος Διοκλείας

Ο θάνατος τοῦ Χριστοῦ πάνω στο Σταυρὸ δέν εἶναι μιά ἀποτυχία πού ἀποκαταστάθηκε κάπως μετὰ τὴν Ἀνάστασή του. Ὁ ἴδιος ὁ θάνατος πάνω στο Σταυρὸ εἶναι μιά νίκη. Νίκη τίνος πράγματος; Μόνο μιά ἀπαντήση μπορεῖ νά ὑπάρξει: Ἡ νίκη τῆς ὀδυνώμενης ἀγάπης. «Κραταῖα ὡς θάνατος ἀγάπη... ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην» (Ἄσμα Ἄσμ. 8, 6-7). Ὁ Σταυρὸς μᾶς δείχνει μιάν ἀγάπη πού εἶναι δυνατὴ σὰν τὸ θάνατο, μιάν ἀγάπη ἀκόμη πιὸ δυνατὴ.

Ὁ ἅγ. Ἰωάννης κάνει τὴν εἰσαγωγὴ τῆς διήγησής του γιὰ τὸ Μυστικὸ Δεῖπνο καὶ τὸ Πάθος μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «...ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς» (Ἰω. 13,1). Τὸ ἐλληνικὸ κείμενο λέει εἰς τέλος, πού σημαίνει «ὡς τὸ τέλος», «ὡς τὸ ἔσχατο σημεῖο». Κι αὐτὴ ἡ λέξη τέλος ἐπαναλαμβάνεται ἀργότερα στὴν τελευταία κραυγὴ τοῦ Χριστοῦ πάνω στό Σταυρὸ: «Τετέλεσται» (Ἰω. 19,30). Αὐτὸ πρέπει νά ἐννοηθεῖ ὄχι σὰν κραυγὴ αὐτοεγκατάλειψης ἢ ἀπόγνωσης, ἀλλὰ σὰν κραυγὴ νίκης: Τελείωσε, κατορθώθηκε, ἐκπληρώθηκε!

Τὶ ἐκπληρώθηκε; Ἀπαντᾶμε: Τὸ ἔργο τῆς ὀδυνώμενης ἀγάπης, ἡ νίκη τῆς ἀγάπης πάνω στό μῖσος. Ὁ Ἰησοῦς, ὁ Θεὸς μας, ἀγάπησε τοὺς δικούς του ὡς τὸ ἔσχατο σημεῖο. Ἀπὸ ἀγάπη δημιούργησε τὸν κόσμο, ἀπὸ ἀγάπη γεννήθηκε σὰν ἄνθρωπος μέσα σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ἀπὸ ἀγάπη πῆρε πάνω του τὴ διασπασμένη ἀνθρώπινη φύση μας καὶ τὴν ἔκανε δική του. Ἀπὸ ἀγάπη ταυτίστηκε μ' ὅλη μας τὴν ἀπελπισία.

Ἀπὸ ἀγάπη πρόσφερε τὸν ἑαυτὸ του θυσία, διαλέγοντας στὴ Γεθσημανῆ νά πάει ἐκούσια πρὸς τὸ Πάθος του: «...τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων... οὐδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ» (Ἰω. 10: 15,18).

Ἦταν θεληματικὴ ἀγάπη κι ὄχι καταναγκασμὸς αὐτό πού ἔφερε τὸν Ἰησοῦ στό θάνατό του. Στὴν ἀγωνία του μέσα στὸν κῆπο

καί στή Σταύρωσή του οί σκοτεινές δυνάμεις τοῦ ἐπιτίθενται μ' ὄλη τους τήν ὀρμή, ἀλλά δέν μποροῦν ν' ἀλλάξουν τή συμπόνια του σέ μῖσος. Δέν μποροῦν νά ἐμποδίσουν τήν ἀγάπη του νά συνεχίσει νά εἶναι ἡ ἴδια. Ἡ ἀγάπη του δοκιμάζεται ὡς τὸ ἔσχατο σημεῖο, ἀλλά δέν καταπνίγεται. «Τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καί ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν» (Ἰω. 1,5). Στή νίκη τοῦ Χριστοῦ πάνω στό Σταυρὸ θά μπορούσαμε νά ἐφαρμόσουμε τὰ λόγια πού εἰπώθηκαν ἀπὸ κάποιον Ρῶσο ἱερέα, ὅταν ἀπελευθερώθηκε ἀπὸ τὸ στρατόπεδο συγκεντρώσεως: «Ὁ πόνος ἔχει καταστρέψει τὰ πάντα. Ἐνα μόνον πράγμα ἔχει μείνει σταθερό, ἡ ἀγάπη» .

Ὁ Σταυρὸς σὰν νίκη μᾶς θέτει τὸ παράδοξο τῆς παντοδυναμίας τῆς ἀγάπης. Ὁ Dostojevsky πλησιάζει τήν ἀληθινὴ ἔννοια τῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ μὲ μερικὰ λόγια, πού βάζει στό στόμα τοῦ σάραετς Ζωσιμά:

“Μπροστὰ σὲ μερικές σκέψεις ὁ ἄνθρωπος στέκεται μπερδεμένος, ἰδίως μπροστὰ στή θεὰ τῆς ἀνθρώπινης ἀμαρτίας, καί ἀναρωτιέται ἂν θά τὴν πολεμήσει μὲ βία ἢ μὲ ταπεινὴ ἀγάπη. Πάντα ν' ἀποφασίζεις: «Θά τὴν πολεμήσω μὲ ταπεινὴ ἀγάπη» . Ἄν ἀποφασίσεις πάνω σ' αὐτὸ μιά γιὰ πάντα, μπορεῖς νά κατακτῆσεις ὀλόκληρο τὸν κόσμο. Ἡ γεμάτη ἀγάπη ταπείνωση εἶναι μιά τρομερὴ δύναμη: εἶναι τὸ πιὸ δυνατὸ ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα καί δέν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο σὰν κι αὐτή.”

Ἡ γεμάτη ἀγάπη ταπείνωση εἶναι μιά τρομερὴ δύναμη. Ὅποτε θυσιάζουμε κάτι ἢ ὑποφέρουμε, ὄχι μὲ αἴσθηση ἐπαναστατικῆς πίκρας, ἀλλὰ μὲ τὴ θέλησή μας καί ἀπὸ ἀγάπη, αὐτὸ μᾶς κάνει πιὸ δυνατοὺς κι ὄχι πιὸ ἀδύνατους. Αὐτὸ σημαίνει προπάντων στήν περίπτωση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Ἡ ἀδυναμία του ἦταν ἀπὸ δύναμη», λέει ὁ ἅγ. Αὐγουστῖνος. Ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ φαίνεται ὄχι τόσο πολὺ μέσα στή δημιουργία τοῦ κόσμου ἢ μέσα στά θαύματά του, ὅσο στό γεγονὸς ὅτι ἀπὸ ἀγάπη ὁ Θεὸς «ἐκένωσεν ἑαυτὸν» (Φιλ. 2,7), πρόσφερε τὸν ἑαυτὸ του, μὲ γενναϊόδωρη αὐτοδιάθεση, μὲ τὴ δική του ἐλεύθερη ἐκλογή, συγκατανεύοντας νά ὑποφέρει καί νά πεθάνει. Κι αὐτὸ τὸ ἄδειασμα τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι συνάμα μιά πλήρωση: ἡ κένωση εἶναι πλήρωση. Ὁ Θεὸς δέν εἶναι ποτέ τόσο δυνατός, ὅσο ὅταν βρῆσκειται στήν ἔσχατη ἀδυναμία.

Ἡ ἀγάπη καί τὸ μῖσος δέν εἶναι ἀπλῶς ὑποκειμενικὰ

συναίσθημα που έπηρεάζουν τὸ ἐσωτερικὸ σύμπαν αὐτῶν που τὰ αἰσθάνονται, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἀντικειμενικὲς δυνάμεις που ἀλλάζουν τὸν κόσμο ἔξω ἀπὸ μᾶς. Ἀγαπώντας ἢ μισώντας τὸν ἄλλο, τὸν κἄνω, ὡς ἓνα σημεῖο, νὰ γίνεῖ αὐτό που ἐγὼ βλέπω μέσα του. Ὅχι μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς ζωὲς ὅλων γύρω μου, ἡ ἀγάπη μου εἶναι δημιουργικὴ, ἔτσι ὅπως τὸ μῖσος μου εἶναι καταστροφικὸ. Κι ἂν αὐτὸ ἀληθεύει γιὰ τὴ δική μου ἀγάπη, ἀληθεύει σὲ ἀσύγκριτα μεγαλύτερη ἔκταση γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ νίκη τῆς γεμάτης πόνο ἀγάπης του πάνω στό Σταυρὸ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα παράδειγμα γιὰ μένα που μοῦ δείχνει τί θὰ μπορούσα νὰ πετύχω ἐγὼ ὁ ἴδιος ἂν μπορούσα νὰ τὸν μιμηθῶ μὲ τὶς δικές μου δυνάμεις. Πολὺ περισσότερο ἀπ' αὐτό, ἡ πονεμένη του ἀγάπη ἔχει πάνω μου ἓνα δημιουργικὸ ἀποτέλεσμα, μεταμορφώνοντας τὴν καρδιά μου καὶ τὴ θέλησή μου, ἐλευθερώνοντάς με ἀπὸ τὰ δεσμά, ὀλοκληρώνοντάς με, κἄνοντας δυνατὸ γιὰ μένα ν' ἀγαπῶ μ' ἓνα τρόπο που θὰ ἦταν τελείως πέρα ἀπὸ τὶς δυνάμεις μου, ἂν πρῶτα δὲν εἶχα ἀγαπηθεῖ ἀπ' αὐτόν. Γιατί μέσα στὴν ἀγάπη ταυτίστηκε μαζί μου. Καὶ ἡ νίκη του εἶναι νίκη μου. Κι ἔτσι ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ πάνω στό Σταυρὸ εἶναι πράγματι, ὅπως τὸν περιγράφει ἡ Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου, ἓνας «ζωοποιοὺς θάνατος».

Ἐπομένως ἡ ὀδύνη τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ θάνατος ἔχουν ἀντικειμενικὴ ἀξία. Ἔκανε γιὰ μᾶς κάτι που θὰ ἤμασταν τελείως ἀνίκανοι νὰ κάνουμε δίχως αὐτόν. Ταυτόχρονα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ λέμε ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπέφερε «ἀντὶ γιὰ μᾶς», ἀλλ' ὅτι ὑπέφερε γιὰ χάρη μας. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπέφερε «ἕως θανάτου», ὄχι γιὰ ν' ἀπαλλαγοῦμε ἐμεῖς ἀπ' τὴν ὀδύνη, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι ἡ ὀδύνη μας σὰν τὴ δική του. Ὁ Χριστὸς δὲν μᾶς προσφέρει ἓνα δρόμο που παρακάμπτει τὴν ὀδύνη, ἀλλὰ ἓνα δρόμο μέσα ἀπ' αὐτήν. Ὅχι ὑποκατάσταση, ἀλλὰ λυτρωτικὴ συμπόρευση.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀξία τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ γιὰ μᾶς. Ἄν τὴ συνδέσουμε μὲ τὴν Ἐνσάρκωση καὶ τὴ Μεταμόρφωση που προηγήθηκε, καὶ μὲ τὴν Ἀνάσταση που τὴν ἀκολουθεῖ - γιατί ὄλ' αὐτὰ εἶναι ἀχώριστα μέρη μιᾶς μοναδικῆς πράξης ἢ «δράματος»- ἡ Σταύρωση πρέπει νὰ κατανοηθεῖ σὰν ὑψιστὴ καὶ τέλεια νίκη, θυσία καὶ πρότυπο. Καὶ σὲ κάθε περίπτωση ἡ νίκη, ἡ θυσία καὶ τὸ πρότυπο εἶναι τῆς ἀγάπης που πάσχει.

Ἔτσι βλέπουμε τὸ Σταυρό: τὴν τέλεια νίκη τῆς ταπείνωσης πού ξέρει ν' ἀγαπάει πάνω στό μῖσος καὶ τὸ φόβο. Τὴν τέλεια θυσία ἢ τὴν ἐκούσια αὐτοπροσφορὰ τῆς συμπόνιας πού ξέρει ν' ἀγαπάει. Τὸ τέλειο πρότυπο τῆς δημιουργικῆς δύναμης τῆς ἀγάπης.

Μὲ τὰ λόγια τῆς Julian τοῦ Norwich: Θά' θελες νά μάθεις τὸ νόημα τοῦ Κυρίου σου πάνω σ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Μάθε το καλά: Ἡ ἀγάπη ἦταν τὸ νόημά του. Ποιὸς στό ἔδειξε; Ἡ ἀγάπη. Τὶ σοῦ ἔδειξε ἐκεῖνος; Ἀγάπη. Γιατὶ στό ἔδειξε; Ἀπὸ ἀγάπη. Κρατήσου ἀπ' αὐτὸ καὶ θὰ μάθεις περισσότερα. Ἀλλὰ ποτέ δὲν θὰ ξέρεις οὔτε θὰ μάθεις μέσα σ' αὐτὸ τίποτ' ἄλλο.

Τότε εἶπε ὁ καλὸς μας Κύριος Ἰησοῦς Χριστός: Εἶσαι εὐχαριστημένος πού ὑπέφερα γιὰ σένα; Εἶπα: Ναί, Κύριέ μου, σ' εὐχαριστῶ. Ναί, Κύριέ μου, ἄς εἶσαι εὐλογημένος. Τότε εἶπε ὁ Ἰησοῦς, ὁ Κύριος: Ἄν ἐσὺ εἶσαι εὐχαριστημένος, εἶμαι κι ἐγὼ εὐχαριστημένος: εἶναι μιὰ χαρά, μιὰ εὐδαιμονία, μιὰ ἀτελειώτη ἱκανοποίηση γιὰ μένα τὸ ὅτι κάτι ὑπέφερα γιὰ σένα. Κι ἂν μπορούσα νά ὑποφέρω περισσότερο, θὰ ὑπέφερα περισσότερο.

Μεγάλη Παρασκευὴ γύρω στὴν κατοχή. Ὁ Ἐπιτάφιος στὴν αὐλὴ τῆς Ἁγίας Ζώνης περιστοιχιζόμενος ἀπὸ ὅσους εἶχαν τὴν εὐθύνη τοῦ στολισμοῦ του. Ἀριστερὰ διακρίνεται ἡ πέτρινη ἀσοβάτιστη ἀκόμα τοιχοποιία τοῦ μεγάλου ναοῦ. Δεξιὰ ὁ μικρὸς ναὸς χωρὶς τὰ γνωστὰ σήμερα πρόφυλά του καὶ στό βάθος ἓνα ἀπὸ τὰ κτίσματα-μαγαζιά πού βρισκόνταν στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας

Ἡ Ἀνάσταση ὡς μεταμόρφωση

π. Ἐμμανουήλ Νιράκης

Ολόκληρη ἡ πίστη τῶν χριστιανῶν βασίζεται σ' ἓνα γεγονός: στήν Ἀναστάση τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Κι ὅλη ἡ ἀνθρώπινη χαρὰ στηρίζεται σ' ἓνα γεγονός, στήν «ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως». Καί πῶς μπορεῖ νά εἶναι ἀλλιῶς, ἀφοῦ ὀλόκληρη ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ ἱστορία ἑνὸς καὶ μοναδικοῦ Θαύματος, τοῦ θαύματος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, γεγονός πού ὅλες οἱ καρδιές πού ἀγαποῦν τὸ Χριστὸ τὸ ζοῦν ἀχώριστα ἀπὸ Ἐκεῖνον, κάθε μέρα, κάθε ὥρα, κάθε στιγμή καὶ περισσότερο, μέχρι τὴν ἔνδοξο Παρουσία Του καὶ πάλι. Χωρὶς αὐτὴ τὴν ἐλπίδα εἶναι μάταιο νά πιστεύει κανεὶς σ' Αὐτόν. Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι ἰδεολόγημα οὔτε φιλοσοφία. Εἶναι νίκη τῆς ζωῆς. Εἶναι ἡ καθημερινὴ μαρτυρία καὶ πράξη τῆς Ἐκκλησίας: «Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν». Γιατὶ τώρα ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν (Α' Κορ.), αὐτὸ εἶναι τὸ Εὐαγγέλιό της.

Ἐὰν ὁ Χριστὸς δέν ἀναστήθηκε, γιατί τότε νά πιστεύει κανεὶς σ' Αὐτόν; Χωρὶς τὴν Ἀνάστασή Του δέν ὑπάρχει οὔτε στόν οὐρανό, οὔτε στὴ γῆ τίποτε πῶς παράλογο ἀπ' αὐτόν τὸν κόσμο, οὔτε μεγαλύτερη ἀπελπισία ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ζωὴ, χωρὶς ἐλπίδα Ἀναστάσεως. Καὶ εἶναι τραγικὸ νά ἀκούει κανεὶς σήμερα ὅτι κάποιοι δέν πιστεύουν στήν Ἀναστάση τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐγγυήση τῆς δικῆς τους ἀνάστασης. Ὅπως λέει ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς «Ἦταν συμφερότερο γι' αὐτόν νά μὴν εἶχε γεννηθεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Γιατὶ ἂν τὰ σώματα δέν ἀνασταίνονται, τότε γιατί ἀναστήθηκε ὁ Χριστός; Γιατὶ ἦλθε στόν κόσμο; Γιατὶ ἔλαβε σάρκα ἐὰν δέν ἐπρόκειτο νά ἀναστήσει τὴν σάρκα; Αὐτὸς δέν εἶχε τέτοια ἀνάγκη, γιὰ μᾶς τὸ ἔκανε».

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἓνα γεγονός ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένο, κατὰ τρόπο ἀναντίρρητο, ὄχι μόνο στό Εὐαγγέλιο, ἀλλὰ καὶ σ' ὀλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Μόνο ἡ τυφλὴ προκατάληψη κάποιων θεωρεῖ ὡς ἀνεπαρκεῖς τίς ἀποδείξεις τοῦ γεγονότος. Ὁ ἀναστάς Κύριος εἶναι αὐτός πού τρώει μὲ τοὺς

μαθητὲς Του, αὐτὸς πού προσκαλεῖ νά τὸν ἀγγίξει ὁ Θωμᾶς, εἶναι αὐτὸς πού στό ἀκρογιάλι τῆς Τιβεριάδος ἀποκαθιστᾷ τὸν Πέτρο, εἶναι αὐτὸς πού πορεύεται πρὸς Ἐμμαούς, εἶναι ὁ ἴδιος πού ἀναθερμαίνει τίς κουρασμένες κι ἀπογοητευμένες καρδιές τῶν Ἀποστόλων. Ἡ παρουσία του στόν κόσμον αὐτὸ μετὰ τὴν Ἀνάσταση ἀποδεικνύει περὶ ἄλλων ὅτι δέν διδάσκει ἀπλᾶ τὴν αἰώνια ζωή, ἀλλὰ ὅτι ὁ Ἰδιος ὄντως εἶναι ἡ αἰώνια ζωή. Γιατὶ ἂν σταυρώθηκε γιὰ μᾶς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὡς ἀδύναμος ἄνθρωπος καὶ ἀναστήθηκε μετὰ τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ, αὐτὸ σημαίνει ὅτι πάντοτε τὸ κάνει αὐτό, πάντα πάσχει γιὰ μᾶς, γίνεται τὰ πάντα, γιὰ νά σώσει τοὺς πάντες. Σταυρώνεται κι ἀνασταίνεται κάθε στιγμή γιὰ ὅλους ὅσους ἀπέβαλλαν τὸν «παλαιὸ ἄνθρωπον» καὶ ἐνδύ-θησαν τὸν νέο, πού χτίζεται καὶ οἰκοδομεῖται «κατ' εἰκόνα Θεοῦ». Ἔτσι ὅσο κανεὶς μεταμορφώνει τὸν ἑαυτὸ του καὶ κάνει δικὰ του τὰ δῶρα τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, τόσο ἐνισχύεται στὴν πεποίθηση ὅτι «ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως», ὅτι «θανάτῳ θάνατον ἐπάτησε καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν ἔχαρίσατο». Ἔτσι δικαιολογεῖται ἡ, μετὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, δράση τῶν ἀποστόλων, ἔτσι ἐξηγεῖται τὸ μαρτύριο τῶν μαρτύρων, ἔτσι θεμελιώνεται ἡ ἀγιότητα τῶν Ἀγίων, ἔτσι ἐδραιώνεται ἡ ἀγάπη τῶν ἀγαπώντων.

Σήμερα ζοῦμε σ' ἓνα κόσμον ὅπου ἡ ὑπαρξὴ δέν ταυτίζεται μετὰ τὴν ζωή, γιατί τὴν ἔχει ἀλλάξει ἡ λυτρωτικὴ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ εἶναι πλέον «ἀθάνατος». Ἡ Ἀνάστασή Του εἶναι μία ἀνοιχτὴ πρόσκληση γιὰ συμμετοχὴ στὴν «ἀθανασία τῆς Ζωῆς». Μᾶς καλεῖ νά συσταυρωθοῦμε καὶ νά συναναστηθοῦμε μαζί Του, ἐνωμένοι σὲ μιά ἀδιάσπαστη ἐνότητα μετὰ τὴν Ζωὴ πού ὁ Ἰδιος μᾶς χάρισε. Ἐμεῖς τὸν καταδικάσαμε σὲ θάνατον, κι αὐτὸς μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του μᾶς «καταδικάζει» σὲ ἀθανασία. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς πρόσκλησης εἶναι μιά διαρκεῖς ἀναβάση, εἶναι ἡ μετάβαση ἀπὸ τὰ ὀρώμενα στὰ νοούμενα, ἀπὸ τὰ γήινα στὰ ἐπουράνια, εἶναι ἡ μεταμόρφωση τῆς ἐπίγειας ζωῆς σὲ αἰώνια ζωή, μία μεταμόρφωση πού ξεκινᾷ ἀπ' τὸ πρόσωπον τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ καὶ φτάνει στό δικὸ μας πρόσωπον!

Χριστὸς Ἀνέστη, ἀδελφοί - Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον

Ἦχος πλ. Α΄.

Τὸν ἥλιον κρύψαντα τὰς ἰδίας ἀκτῖνας, καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ διαρραγέν, τῷ τοῦ Σωτῆρος θανάτῳ, ὁ Ἰωσήφ θεασάμενος, προσῆλθε τῷ Πιλάτῳ καὶ καθικετεύει λέγων. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, τὸν ἐκ βρέφους ὡς ξένον ξενωθέντα ἐν κόσμῳ.⁽¹⁾ Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ὁμόφυλοι μισοῦντες θανατοῦσιν ὡς ξένον. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃ ξενίζομαι βλέπειν τοῦ θανάτου τὸ ξένον. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὅστις οἶδε ξενίζειν τοὺς πτωχοὺς τε καὶ ξένους.⁽²⁾ Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν Ἑβραῖοι τῷ φθόνῳ ἀπεξένωσαν κόσμῳ. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ἵνα κρύψω ἐν τάφῳ, ὃς ὡς ξένος οὐκ ἔχει τὴν κεφαλὴν ποῦ κλίνῃ. Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ἡ Μήτηρ καθορῶσα νεκρωθέντα ἐβόα: ὦ Υἱὲ καὶ Θεέ μου, εἴ και τὰ σπλάγχνα τιτρώσκομαι, καὶ καρδίαν σπαράττομαι, νεκρὸν σε καθορῶσα, ἀλλὰ τῇ σῇ ἀναστάσει θαρροῦσα μεγαλύνω.⁽³⁾ Καὶ τούτοις τοίνυν τοῖς λόγοις δυσωπῶν τὸν Πιλάτον ὁ εὐσχήμων λαμβάνει τοῦ Σωτῆρος τὸ σῶμα, ὃ καὶ φόβῳ ἐν σινδόνι ἐνειλήσας καὶ σμύρνη, κατέθετο ἐν τάφῳ τὸν παρέχοντα πᾶσι ζωὴν αἰώνιον, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

---

(1). Τὸ καταπληκτικὸ αὐτὸ σὲ περιεχόμενον τροπᾶριον πρέπει νὰ ψάλλεται κατὰ τὴν περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου, ἀλλὰ δυστυχῶς κάτι τέτοιο ἔχει παραμεληθεῖ. Ἡ περιφορὰ στὰ παλιὰ χρόνια γινόταν γύρω ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες, ποὺ ἦσαν συγχρόνως καὶ κοιμητήρια, ὥστε τὸ μήνυμα τῆς ἐν καιρῷ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν μὲ τὴν ἐγερση τοῦ Θεοανθρώπου Κυρίου νὰ διοχετεύεται σὲ ὅλους τοὺς κοιμηθέντας. Σήμερα ἡ «περιφορὰ» τοῦ Ἐπιταφίου γίνεται σὲ διαφόρους δρόμους τῆς ἐνορίας καὶ ὑπάρχει ἔστω ἡ ἐλπίδα νὰ ληφθεῖ τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας στὰ σπίτια, ἀπ' ὅπου καὶ περνάει ὁ Ἐπιτάφιος. Τὸ περιεχόμενον τοῦ τροπαρίου προβάλλει ὀλόκληρη τὴ ζωὴ τοῦ Κυρίου ἀπὸ τῆ βρεφικῆ ἡλικία Του μέχρι τὸν ἐκούσιο θάνατο καὶ τὴν ταφή του ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ Νικόδημο.

(2). Ὁ Ἰωσήφ ὑπενθυμίζει στὸν Πιλάτο ὅτι ὁ νεκρὸς ποὺ ζητεῖ νὰ ἐνταφιάσει εἶναι ἓνας ξένος καὶ ἄγνωστος ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Ἦλθε μὲ τὴ Σάρκωσή Του στὴν «περιουσία» Του, στοὺς δικοὺς Του ἀνθρώπους καὶ αὐτοὶ δὲν Τὸν γνῶρισαν. Τὸν ἀποξένωσαν ἀπὸ τὴ ζωὴ τους. Χαρακτηρίζεται ὡς ξένος παρόλα τὰ θαυματὰ Του, ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἐγωισμό τὰ διέστρεψαν καὶ ἔτσι ἡ ψυχὴ τους γέμισε ἀπὸ μῖσος στοὺς Πρόσωπό Του, ὥστε νὰ Τὸν ὀδηγήσουν στοὺς

Μετάφραση

Όταν ο Ίωσήφ είδε τον ήλιο να κρύβει τις ακτίνες του και το καταπέτασμα του ναού να σχίζεται με το θάνατο του Σωτήρος, επισιέφθηκε τον Πιλᾶτο και τον παρακαλεῖ με τούτα τὰ λόγια: Δός μου αὐτὸν τὸν ξένο, ποὺ ἀπὸ βρέφος ἀκόμη ζοῦσε σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ὡς ἀποξενωμένος και περιπλανώμενος. Δός μου αὐτὸν τὸν ξένο, ποὺ ἐκπλήττομαι, ὅταν βλέπω τὸν παράξενο θάνατό Του. Δός μου αὐτὸν τὸν ξένο, ποὺ γνωρίζει νὰ ὑπηρετεῖ και νὰ φιλοξενεῖ τοὺς φτωχοὺς και τοὺς ξένους. Δός μου αὐτὸν τὸν ξένο, ποὺ οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ φθόνο Τὸν ἀποξένωσαν ἀπὸ τὸν κόσμο. Δός μου αὐτὸν τὸν ξένο γιὰ νὰ Τὸν κρύψω στὸν τάφο, ἀφοῦ ὡς ξένος δέν ἔχει ποῦ νὰ ἀκουμπήσει τὴν Κεφαλή Του. Δός μου αὐτὸν τὸν ξένο, ποῦ, ὅταν ἡ Μητέρα Του Τὸν ἔβλεπε νεκρὸ ἐφώναζε δυνατά: Ὡ! Γιὲ και Θεέ μου, ἂν και ὁ πόνος ξεσχίζει τὰ σπλάγχνα και τὴν καρδιά μου, ὅταν Σε βλέπω νεκρὸ, ὅμως παίρνω θάρρος ἀπὸ τὴν Ἀνάστασή Σου και Σε δοξάζω. Καί μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ εὐσχήμων Ίωσήφ παρακαλοῦσε ἐπίμονα τὸν Πιλᾶτο και λαβαίνει τὸ Σῶμα τοῦ Σωτήρα. Ἀφοῦ τὸ τύλιξε με εὐλάβεια σὲ σεντόνι και τὸ ἄλειψε με ἀρώματα, κατέθεσε στὸν τάφο Αὐτόν, ποὺ παρέχει σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὴν αἰώνια ζωὴ και τὸ μέγα ἔλεος.

θάνατο. Ὁ ἱερός ὕμνωδὸς βλέπει με τὸ στόμα τοῦ Ίωσήφ στοὺς θάνατο τοῦ Κυρίου τὴν πηγὴ τῆς ἀφθαρτης και αἰώνιας ζωῆς και ἐκπλήττεται και φορῖται ἀπὸ τὸ ἀκατάληπτο αὐτὸ μυστήριον. Ζητεῖ ἀπὸ τὸν Πιλᾶτο τὸ Σῶμα τοῦ ξενωθέντος Κυρίου, ποὺ φιλοξενοῦσε και προστάτευε ὅλους τοὺς φτωχοὺς και ἀποξενωθέντας ἀνθρώπους.

(3). Ὁ Ίωσήφ θέλει νὰ ἐνταφιάσει τὸν Ἰησοῦ, ποὺ ὡς ἀποξενωμένος δέν ἔχει ποῦ νὰ κλίνει τὴν κεφαλή. Ὁ Ίωσήφ εἶχε παρακολουθήσει τὸν ἀβάσταχτο πόνον τῆς Μητέρας τοῦ Ἰησοῦ. Ὅταν ὅμως Τὸν ἔβλεπε ἐπάνω στοὺς Σταυρό, ἔπαιρνε θάρρος και ἐλπίδα ἀπὸ τὴν προσδοκία τῆς Ἀναστάσεώς Του, ὡστε νὰ Τὸν μεγαλύνει και νὰ Τὸν δοξολογεῖ στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ὁ Ίωσήφ ἐνταφιάζει τὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου, ποὺ παρέχει σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὸ μέγα ἔλεος.

Μετάφραση, Σχολιασμός
Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης

« Εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν »

Ο Ἰησοῦς δίνει τὴν εἰρήνην του. Δέν τὴ δανεῖζει. Δέν τὴν ξαναπαίρνει πίσω. Ἡ εἰρήνη πού κατέχει ὁ Ἰησοῦς (εἰρήνη «μου») γίνεται ὀριστικό κτῆμα τῶν μαθητῶν. Μπορῶ στήν ἔναρξη κάθε μέρας νά τοποθετηθῶ μέσα στήν εἰρήνη τοῦ Ἰησοῦ. Ὅποιες κι ἂν εἶναι οἱ ἀναστατώσεις πού ἡ μέρα αὐτή θά φέρη.

Ὁ Αυτρωτῆς δίνει τὴν εἰρήνην του στοὺς μαθητῆς του τῆ στιγμῆ πού πρόκειται νά μπῆ στήν περιοχή τοῦ Πάθους του. Ἐχοντας μπροστά του τὴν τρομακτικὴ ὀδύνη τοῦ Σταυροῦ καὶ τὸν ἄμεσο θάνατο μιλάει γιὰ τὴν εἰρήνην του καὶ μεταγγίζει τὴν εἰρήνην του. Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς, σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τῆ στιγμῆ παραμένει ὁ κύριος τῆς εἰρήνης, ἡ δύναμή της δέν θά ἐγκαταλείψῃ τὸ μαθητῆ στίς μικρότερες θύελλες πού θ' ἀντιμετώπιση.

«Ἐγὼ δὲ λέγω μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ» (Ματθ. 5, 39). Λόγος σκανδαλώδης καὶ πολὺ παράξενος στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων — τῶν ἀνθρώπων γενικὰ καὶ ὄχι μόνο τῶν ἀπίστων. Τὸ ἀριστερὸ μάγουλο πού πρέπει νά στρέψωμε σ' αὐτόν πού μᾶς ἐρράπισε τὸ δεξιό. Τὸ ἱμάτιο πού πρέπει ν' ἀφήσουμε σ' αὐτόν πού μᾶς πῆρε καὶ τὸ χιτῶνα. Τὰ δύο μίλια πού πρέπει νά περιπατήσουμε μ' ἐκεῖνον πού μᾶς ἀγγάρεψε ἓνα μίλι. Ἡ εὐλογία πού πρέπει νά δώσουμε στὸν ἄλλο πού μᾶς καταράσθηκε. Τὶ ὑποδοχὴ βρίσκουν οἱ ἐντολῆς αὐτῆς μεταξὺ ἐκείνων πού θά ἔπρεπε πρῶτοι νά τις δεχθοῦν καὶ νά τις καταλάβουν; Ἡ ὁδὸς τῆς ἀγάπης τοῦ ἐχθροῦ, τόσο στό πεδίο τῆς διεθνοῦς, ὅσο καὶ στό ἐπίπεδο τῆς προσωπικῆς ζωῆς, ἔχει ἄραγε ἐπαρκῶς ἐξερευνηθῆ; «Οὐκ οἶδατε ποίου πνεύματος ἐστε...» (Λουκ. 9, 55).

Εὐαγγελικὴ «μὴ-ἀντιστάση». Ἡ ἐκλογή δέν ἐγκεῖται στό νά διαλέξουμε μεταξὺ τοῦ νά πολεμήσουμε καὶ νά μὴν πολεμήσουμε. Ἄλλὰ μεταξὺ τοῦ νά πολεμήσουμε καὶ τοῦ νά ὑποφέρουμε καὶ διὰ τοῦ πόνου νά νικήσουμε. Οἱ μάχες δημιουργοῦν τις φαινομενικῆς νίκες, πού δέν εἶναι παρὰ αὐταπάτη καὶ ματαιότης, ἐφόσον ὑφίστη πραγματικότης εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Ὁ πόνος τοῦ μὴ ἀντισταμένου

ἀναγγέλλει καὶ τονίζει αὐτὴν τὴν ὑπέροτατη πραγματικότητα τοῦ Ἰησοῦ. Τέτοια εἶναι ἡ πραγματικὴ νίκη. «Ἰκανόν ἐστι» (Λουκ. 22, 38), λέει ὁ Ἰησοῦς, ὅταν οἱ μαθηταὶ τοῦ τοῦ παροουσιάζουν δύο μάχαιρες. Οἱ μαθηταὶ δὲν εἶχαν καταλάβει τὸ νόημα ἐκείνης τῆς ἄλλης φράσεως: «ὁ μὴ ἔχων (βαλάντιον) πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν» (Λουκ. 22, 36). Ὁ Ἰησοῦς εἶχε θελήσει νὰ πῆ: Ὑπάρχουν ἐποχές πού πρέπει νὰ θυσιάσουμε ἀκόμη καὶ αὐτό πού φαίνεται τελείως ἀναγκαῖο. Γιά νὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ συγκεντρώσουμε τὴν ἐπαγρύπνησή μας στὶς ἐφόδους τοῦ κακοῦ. Μὰ τόσο ἡ ἐπίθεση, ὅσο καὶ ἡ ὑπεράσπιση ἀνήκουν στὸν κόσμον τοῦ πνεύματος.

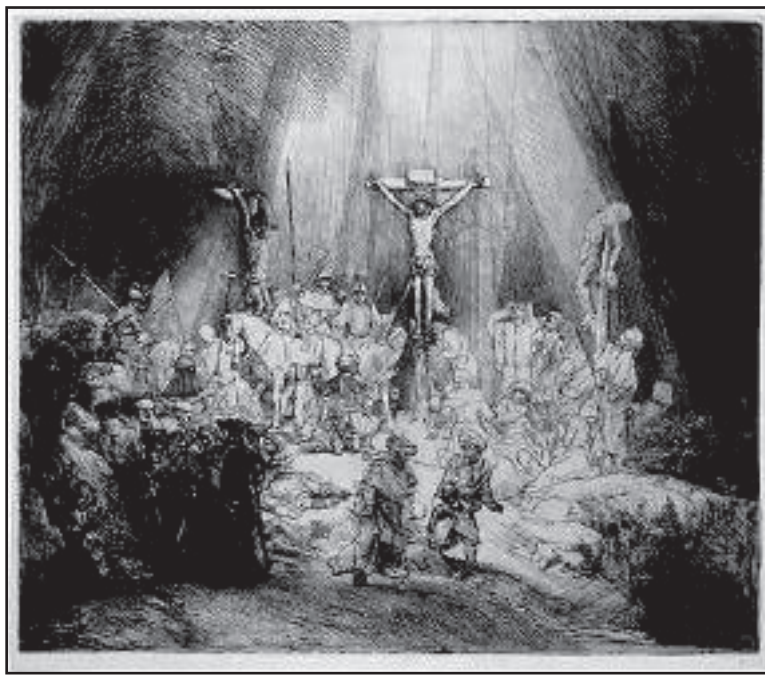
Ὁ Ἰησοῦς προχωρεῖ μπροστὰ πρὸς συνάντηση τῆς σπειράς πού ἐρχόταν νὰ τὸν συλλάβῃ «μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὄπλων» (Ἰωαν. 18, 3). Προχωρεῖ ἐλεύθερα, αὐθόρμητα πρὸς τὸ Πάθος του.

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸ δοῦλο τοῦ ὁποίου ὁ Πέτρος εἶχε ἀποκόψει τὸ ἓνα αὐτί. Ὅχι μόνο δὲν θέλει νὰ τὸν ὑπερασπισθοῦν οἱ μαθηταὶ τοῦ χρησιμοποιοῦντας βία — «ἐὰν ἕως τούτου» (Λουκ. 22, 51) λέει — ἀλλὰ καὶ θεραπεύει τὸ κακὸ πού εἶχε προικαλέσει ἡ μάχαιρα τοῦ Πέτρου. Εἶναι τὸ μόνο θαῦμα πού ἐνήργησε ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Πάθους του.

Ἡ μὴ-ἀντιστάση, τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς δίνει τὸ παράδειγμα, δὲν εἶναι ἀποδοχὴ τοῦ κακοῦ ἢ καθαρὴ παθητικότης. Εἶναι θετικὴ ἀντίδραση. Ἀπάντηση τὴν ὁποία ἡ ἀγάπη, αὐτὴ ἡ ἀγάπη πού ἐνσαρκιώνει ὁ Ἰησοῦς, ἀντιθέτει τίς ἐπιθέσεις τῶν κακῶν. Ὡς ἄμεσο ἀποτέλεσμα φαίνεται ἡ νίκη τοῦ κακοῦ. Μὰ στή μακρὰ συνέχεια ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης εἶναι ἡ πιὸ ἰσχυρὴ. Ἡ ἀνάσταση ἀκολούθησε τὸ Πάθος. Ἡ μὴ-ἀντιστάση τῶν μαρτύρων ἔκαμψε καὶ σαγήνευσε τοὺς διώκτες. Τὸ αἷμα πού χύθηκε ἐξασφάλισε τὴ διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου. Εἰρηνιστικὴ κινήση ἀδύναμη καὶ γεμάτη ἀοριστία; Ὅχι! Φλόγα πού καίει καὶ νικᾷ. Ἐὰν ὁ Ἰησοῦς στή Γεσθημανῆ εἶχε ζητήσει ἀπὸ τὸν Πατέρα τὴ βοήθεια δώδεκα λεγεῶνων ἀγγέλων, δὲν θὰ ὑπῆρχε οὔτε Πάσχα οὔτε Πεντηκοστή.

Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Ἰησοῦς»
Γραμμένο ἀπὸ ἓνα μοναχὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς

«The Three Crosses»

Όταν μελετούμε τόν πίνακα τοῦ Rembrandt πού ὀνομάζεται «The Three Crosses» παρατηροῦμε πρῶτα στό κέντρο τόν σταυρό, στόν ὁποῖο ὁ Ἰησοῦς πέθανε. Μετά κοιτάζοντας τό πλήθος τό ὁποῖο στέκεται κάτω ἀπό τόν σταυρό μᾶς κάνουν ἐντύπωση οἱ ἐκφράσεις τῶν ἀνθρώπων πού ἦσαν παρόντες στόν θάνατό του.

Ὅμως κάποια στιγμή τὸ μάτι μας θά πέσει στήν ἄκρη τοῦ πίνακα, ὅπου ὑπάρχει μία μορφή, σχεδόν κρυμμένη στό σκοτάδι. Εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Rembrandt. Μὲ αὐτό τὸν τρόπο ἀναγνωρίζει ὅτι καί ὁ ἴδιος συμμετέχει στήν σταύρωση τοῦ Κυρίου, ὅτι δηλαδή εἶναι καί οἱ δικῆς του ἁμαρτίες πού ἀνέβασαν τὸν Ἰησοῦ στό σταυρό.

Εἶναι πολύ σημαντικό γιά τήν στάση μας μπροστά στό μυστήριο τοῦ σταυροῦ καί ὅλης τῆς ζωῆς νά μπορέσουμε νά αἰσθανθοῦμε «παρόντες» στήν δίκη, στήν ἀπόφαση, στήν σταύρωση καί τήν ταφή Του. Ἐτσι θά ἔχουμε τήν δυνατότητα νά ξεφύγουμε ἀπό τήν οὐδέτερη καί συναισθηματική ἀκρόαση τῶν γεγονότων τῆς μεγάλης ἐβδομάδος. Μὲ τόν τρόπο αὐτό μποροῦμε νά τά κάνουμε νά μᾶς ἀφοροῦν προσωπικά. Ἀμήν.